

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA DEN HAAG

Datum 15 februari 2017
Betreft Plan voor een betaalbare en duurzame energievoorziening in Caribisch
Nederland

Geachte Voorzitter,

Energie is een belangrijke voorziening die nodig is voor het functioneren van maatschappij en economie. Het energiebeleid in zowel Europees als Caribisch Nederland heeft tot doel een duurzame, veilige, betrouwbare en betaalbare energievoorziening en is gericht op CO₂-reductie conform het klimaatakkoord van Parijs. De doelstellingen van het energiebeleid zijn voor beide delen van Nederland hetzelfde, de uitwerking is anders. Caribisch Nederland heeft te maken met andere mogelijkheden en beperkingen dan Europees Nederland. Zo biedt het klimaat in Caribisch Nederland veel mogelijkheden voor hernieuwbare energieproductie, zoals wind- en zonne-energie. Tegelijkertijd kunnen de weersomstandigheden op de eilanden extremer zijn. Ook de kostenopbouw kent grote verschillen. Door de schaalnadelen is de energievoorziening in Caribisch Nederland duurder dan in Europees Nederland, maar in Caribisch Nederland zijn er daarentegen geen belastingen en opslagen voor eindgebruikers zoals in Europees Nederland. Het grootste deel van de kosten van de energievoorziening in Caribisch Nederland zit dan ook in de productie. Deze zijn vooral hoog doordat er diesel of stookolie verbruikt wordt die per schip moet worden aangevoerd. De meest effectieve manier om energiekosten in Caribisch Nederland te beperken is dan ook om de fossiele elektriciteitsproductie te vervangen door duurzame productie (mits goedkope financiering wordt gevonden).

In de afgelopen periode heb ik een plan opgesteld voor een betaalbare en duurzame energievoorziening in Caribisch Nederland. Met dit plan zet het kabinet een toekomstvisie neer op de energievoorziening in Caribisch Nederland. Tevens geeft het plan invulling aan de motie van de Tweede Kamerleden Agnes Mulder en Van Laar, waarmee de regering is verzocht om een plan dat streeft naar een betaalbare en maximaal duurzame energievoorziening, zo mogelijk 100%, in Caribisch Nederland (Kamerstukken 34089, nr. 13). Voorliggend plan laat zien dat betaalbare energie en verduurzaming van de energievoorziening in Caribisch Nederland hand in hand gaan.

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Energiemarkt en
Innovatie

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGTM-EI / 17011834

Bijlage(n)
1

Verdere verbetering van de energievoorziening op de eilanden

De afgelopen jaren heb ik samen met de eilandsbesturen en eilandelijke elektriciteitsbedrijven veel inspanning verricht om de energievoorziening te verduurzamen en betaalbaar te maken. We hebben al flinke stappen gezet met succesvolle resultaten waar we trots op mogen zijn. Zo is sinds april 2016 een zonneweide op Sint Eustatius operationeel, die 23% van de elektriciteit voor het eiland – en op piekmomenten maar liefst 90% – produceert. Op Saba is, om de betrouwbaarheid en veiligheid van de energievoorziening te waarborgen, de elektriciteitscentrale verplaatst naar een hoger gelegen terrein. Hierbij is de energie-efficiëntie verhoogd en de resultaten wijzen vooralsnog op een besparing van 15% aan CO₂-uitstoot. Verder is op Saba de bouw van een zonneweide gestart. Ook op Bonaire is geïnvesteerd in duurzame energieproductie en is de afgelopen jaren de continuïteit van de bedrijven geborgd door ingrijpen van de minister van Infrastructuur en Milieu en mijzelf. Het huidige aandeel windenergie bedraagt maar liefst 40% van de totale elektriciteitsproductie.

Op deze succesvolle resultaten wil ik graag samen met de eilanden voortbouwen naar een maximaal duurzame en betaalbare energievoorziening. Om te komen tot een goed onderbouwde toekomstvisie heeft onderzoeksbureau Schelleman & Van Weijsten Sustainable Energy Consultancy toekomstscenario's en energieopties in technologisch en financieel opzicht onderzocht. De verkennende studie 'Renewable Energy Future for the Dutch Caribbean Islands Bonaire, Sint Eustatius and Saba', heb ik op 4 juli 2016 naar uw Kamer gestuurd (Kamerstukken 34890, nr. 14). De resultaten uit dit onderzoek zijn de basis voor voorliggend plan. Vervolgens heb ik met de eilanden gewerkt aan de totstandkoming van het plan. Bestuurders, ambtenaren en elektriciteitsbedrijven zijn betrokken. Het plan beschrijft concrete acties per eiland die op korte en lange termijn genomen moeten en kunnen worden om de energievoorziening verder te verduurzamen. Daarbij staan de eigen (beleids)plannen en doelen van de eilanden voorop. Zo zijn de korte en lange termijnplannen van Saba gebaseerd op Saba's 'Social Economic Action Plan' en is Bonaire momenteel bezig met het ontwikkelen van haar eigen energievisie. Naast verduurzaming en betaalbaarheid wordt in het plan ook aandacht besteed aan de betrouwbaarheid en veiligheid van de energievoorziening.

De voortrekkersrol die de eilanden op het gebied van hernieuwbare energie hebben, kan ook kansen bieden voor het Nederlandse bedrijfsleven. Daarom zal ik de regeling Demonstratie energie-innovatie (DEI) vanaf 1 januari 2018 ook openstellen voor Caribisch Nederland, zodat bedrijven en ondernemers uit Europees Nederland en Caribisch Nederland innovatieve technologieën die energie besparen of hernieuwbare energie opleveren, op de markt kunnen toepassen.

Beoogd resultaat

Met de voorgenomen maatregelen is er een evenwicht tussen enerzijds ambitie op de lange termijn en anderzijds realisme in de haalbaarheid en snelheid van de projecten op de kortere termijn. Wanneer de acties zijn gerealiseerd, versterken de eilanden hun positie als koploper en voorbeeld voor vergelijkbare eilanden in de wereld. Zo zal op Sint Eustatius na de realisatie van de tweede fase van de

zonneweide in het najaar van 2017 op etmaalbasis voor 46% van zonnestroom worden voorzien; de dieselgeneratoren kunnen dan 9 uur per etmaal geheel uitgezet worden. De zonneweide zal een besparing opleveren van 1,6 miljoen liter diesel per jaar. Op Saba wordt in de zomer van 2017 een zonneweide operationeel die op zonnige momenten in 90% van de elektriciteitsbehoefte van het eiland zal voorzien. Op de lange termijn streven Sint Eustatius en Saba naar uitbreiding van wind- en zonne-energie en een verduurzaming van 66% tot 80%. Op Bonaire is er potentie voor de technologie *Ocean Thermal Energy Conversion* (OTEC), waarmee het eiland voor 100% van hernieuwbare energie zou kunnen worden voorzien. Daarom is een van de voorgenomen maatregelen in dit plan een haalbaarheidsstudie voor OTEC op Bonaire.

(w.g.) H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken